

Avdelning/funktion	Dokumenttyp
Kluster & Innovation/Avdelningschef	Tjänsteutlåtande
Datum - Upprättad	Handläggare, namn och e-post:
2021-01-07	Maria Strömberg, maria.stromberg@businessregion.se

Tjänsteutlåtande

1. Avsiktsförklaring Gothenburg Green City Zone

1.1. FÖRSLAG TILL BESLUT

Styrelsen i Business Region Göteborg ges möjlighet att lämna synpunkter på bilagt utkast på avsiktsförklaring, för att därefter föreslås besluta:

1. att ge VD i uppdrag att signera bilagd avsiktsförklaring.
2. att ställa sig bakom föreslagna åtaganden för BRG inom ramen för samarbetet.

1.2. SAMMANFATTNING

Gothenburg Green City Zone är ett samarbete initierat av Volvo Cars och BRG, men involverar flera delar av Göteborg Stad, kranskommuner, näringsliv, akademi och institut. Syftet är att skapa en samverkansdriven och trovärdig utveckling mot ett utsläppsfritt och inkluderande transportsystem. Ambitionen är att till 2030 skapa helt utsläppsfria zoner som visar vägen för uppskalning i en större geografi. Volvo Cars, RISE är tillsammans med BRG kärnan i partnerskapet och utgör processledningen för initiativets framdrift. Samarbetet är långsiktigt fram till 2030 och arbetet är i en inledande fas.

Gothenburg Green City Zone är en neutral testbädd- och demonstrationsmiljö i verkligheten för innovationsutveckling, tester och uppskalning av systeminnovationer och därtill tillhörande tekniker och tjänster. Testbädden har tre fokus- och utvecklingsområden: *Mobilitet, Stadsutveckling, Energi & Miljö/Klimat*, utifrån perspektiven *boende, besökare och arbetsplatser*.

Gothenburg Green City Zone är en bärande del av stadens Klimatkontrakt med nationell nivå och EU inom Europa Kommissionens s.k. Green Deal. Gothenburg Green City Zone ska bidra stadens/kranskommunernas egna uppsatta mål och den regionala utvecklingsstrategin för Västra Götaland. Initiativets egna uppsatta mål fram till 2030 handlar bl.a. om att alla fordon som färdas i eller från Gothenburg Green City Zone sker utsläppsfritt och att effekten ska vara mätbar i reducerad CO2-print för person- och godstransporter även utanför zonen (inom Göteborgsregionen) med 65%. Tillgängliga transporter ska underlätta i vardagen för såväl näringsidkare som för boende och besökare. Samarbetet ska ha bidragit till flera etableringar av företag, lett till ytterligare FOU investeringar och att vi lyckats få SME-företag, inte minst för att öka deras exportandelar på den globala marknaden.

1.3. BEDÖMNING UR EKONOMISK DIMENSION

Den direkta ekonomiska aspekten för BRG är att samarbetet från start kommer att dra resurser genom en processledare (100%) och en kommunikatör (50%). Flera befintliga roller involveras då frågeställningarna som hanteras rör många områden (stadsutveckling, transporter, innovation, forskning, etablering och investering) och kopplar an till flera uppdrag så som elektrifieringsuppdraget och Näringslivsstrategiska programmet. Till stora delar bedöms det processledande arbetet på sikt kunna lyftas in i projektansökningar för att öka den externa medfinansieringsgraden.

För andra delar i staden som ansvarar för den fysiska infrastrukturen kan det på sikt komma att handla om investeringar utöver befintlig ram, om inte omprioriteringar kan göras. Även näringslivet som deltar i samarbetet kommer att behöva göra investeringar i tex elfordon och laddstolpar. För den enskilde invånaren bör satsningen ge fler transportmöjligheter, ökad tillgänglighet och inte nödvändigtvis ökade kostnader. Gothenburg Green City Zone är lika delar näringslivsutveckling och en satsning på klimatet. Samtliga investeringar på olika nivåer relaterar till och påverkar utfallet även i de andra hållbarhetsdimensionerna. Genom den ökade attraktionskraft som initiativet förväntas leda till för staden och för deltagande företag, bidrar det till ökade möjligheter till etablering och investeringar, ökade exportmöjligheter vilket leder till att nya och fler jobb kan skapas.

1.4. BEDÖMNING UR EKOLOGISK DIMENSION

Gothenburg Green City Zone som helhet har som målsättning att bidra till stadens klimatmål likväl som regionens, Sveriges och EUs klimat- och miljömål. Initiativet ska bidra till att målet om 65% minskning av CO2 uppnås likväl som att alla transporter inom och från zonen till 2030 ska ha noll utsläpp av CO2. Även partikelutsläpp och bullernivåer kommer att minska och antalet fordon som rör sig i zonen ska minska med minst 25% utifrån dagens nivåer. Satsningen har därför stor bärighet på olika miljö- och klimatmål vilka kommer att följas upp över tid.

1.5. BEDÖMNING UR SOCIAL DIMENSION

Gothenburg Green City Zone har målsättningen att valmöjligheterna för hållbara person- och godstransporter ska öka och samtidigt göras mer tillgängligt för alla och därmed bidra till att minska sociala klyftor. Butiker inom zonen blir mer tillgängliga och zonerna mer attraktiva då buller och utsläpp minskar. Att fler jobb skapas har i mångt och mycket en social dimension. En stor del av zonen inkluderar det sk evenemangsstråket med hotell och besöksnäringar där många ungdomar får sitt första jobb och där även sk enklare jobb återfinns. Viktigt är därför att dessa näringars attraktivitet ökar genom Gothenburg Green City Zone.

1.6. BILAGOR

1.6.1. Avsiktsförklaring

2. Ärendet

2.1. BAKGRUND, SYFTE OCH ÖVERGRIPANDE MÅL

Göteborg och Göteborgsregionen växer och med det följer ett ständigt ökande transportbehov. Arbetsmarknaden växer och med det arbetspendlingen. 120 000 nya jobb ska skapas till 2035. Besökarna/turismen ska fördubblas till 2030. Samtidigt ska Göteborgs klimatavtryck vara nära noll till 2030, Göteborgarna ha en hälsosam livsmiljö och staden ska vara jämlik till 2026. Gång och cykelvägar blir fler och vägytan mindre för bil, buss och tung trafik. Att enbart elektrifiera transporterna (eller med biodrivmedel och vätgas) räcker inte utan vi måste minska trafikarbetet med 25% (jmf 2020 nivåer) för att vi ska nå målet om ett fossilfritt transportsystem till 2030.

Utifrån dessa utmaningar har samarbetet Gothenburg Green City Zone initierats av Volvo Cars och BRG, men involverar flera delar av Göteborg Stad, kranskommuner, näringsliv, akademi och institut. Syftet är att skapa en samverkansdriven, trovärdig utveckling mot ett utsläppsfritt och inkluderande transportsystem, med ambitionen att till 2030 skapa helt utsläppsfria zoner som visar vägen för uppskalning i större geografi. Volvo Cars, RISE är tillsammans med BRG kärnan i partnerskapet och utgör processledningen för initiativets framdrift.

Gothenburg Green City Zone är en neutral testbädd- och demonstrationsmiljö för innovationsutveckling, tester och uppskalning av systeminnovationer för klimatneutrala transportlösningar och därtill tillhörande tekniker och tjänster. Testbädden har tre fokus- och utvecklingsområden: *Mobilitet, Stadsutveckling, Energi & Miljö/Klimat*, utifrån perspektiven *boende, besökare och arbetsplatser*.

Gothenburg Green City Zone är även en bärande del av stadens Klimatkontrakt med nationell nivå och EU inom Europa Kommissionens sk Green Deal.

2.2. KOPPLING TILL STADENS MÅL OCH 2030 MÅL FÖR INITIATIVET OCH

Gothenburg Green City Zone ska bidra till de globala **Agenda 2030-målen** och Parisavtalet, det *europiska borgmästaravtalet för klimat o energi, Green Deal, stadens/ kranskommunernas egna* uppsatta mål och den regionala utvecklingsstrategin för Västra Götaland.

2.2.1. Göteborg Stads mål och befintliga uppdrag

Gothenburg Green City Zone bidrar till flera av stadens egna mål till 2030 så som;

- 2030 ska utförda och inköpta inrikestransporter vara fossilfria
- Göteborgs Stads fordonsflotta ska vara fossilfri 2023
- 2030 är Göteborgs klimatavtryck nära noll
- 2030 har Göteborgarna en hälsosam livsmiljö
- 2026 ska hela Göteborg vara socialt hållbar, dvs jämlikt.
- 2030 Turismen har fördubblats
- 2035 120 000 nya jobb har skapats

Initiativet dockar även an till befintliga uppdrag som BRG har tex; elektrifieringsuppdraget; Gothenburg Climate Partnership; Testbädd Göteborg samt tillsammans med Trafikkontoret och Parkeringsbolaget innovativa logistiklösningar P-hus söder om Liseberg. Även

Miljöförvaltningens uppdrag att arbeta fram innehållet i Klimatkontraktet, samt för Göteborg Energi och Parkeringsbolagets uppdrag kring utbyggnad av laddinfrastruktur mfl.

Gothenburg Green City Zone svarar på såväl det kommande Miljö- och Klimatprogrammet, Näringslivsstrategiska programmet, Trafikstrategin m.fl,

2.2.2. Initiativets egna konkreta 2030-mål

- 2030 drivs alla fordon som färdas i eller från Gothenburg Green City Zone utsläppsfritt, i en fungerande infrastruktur som möter klimatneutrala transportval och som underlättar i vardagen för såväl näringsidkare som för boende och besökare i en attraktiv stadsmiljö.
- 2030 har samarbetet bidragit till flera etableringar av företag samt lett till ytterligare FOU investeringar inom området och vi har lyckats få fler SME-företag att delta i samarbetet.
- 2030 har lösningar som testats och utvecklats i Gothenburg Green City Zone ökat sina exportandelar på den globala marknaden.
- 2030 har vi utvecklat en styr- och samverkansmodell enligt PPP inkl. medborgaengagemang för testning, uppskalning och implementering.
- 2030 har Gothenburg Green City Zone bidragit till att Göteborgsregionen och aktörerna ses som förebilder för hållbara samhällen och hållbar näringslivsutveckling och är en internationell inspiration för kunskap och en förebild för hur bland annat implementeringen skett; dvs i starkt partnerskap mellan näringslivet, akademi, institut, boende och besökare.
- 2030 ska effekten vara mätbar i reducerad CO₂-print för person och godstransporter även utanför zonen (inom Göteborgsregionen) med 65%. Alla projekt och tester som genomförs inom ramen för Gothenburg Green City Zone ska bidra till slutmålet om CO₂=0 inom person- och godstransporter och ha ambitionen att vara generaliserbara till andra zoner och städer inom och utom Sverige, och ha en planerad avsikt att resultera i uthålliga och permanenta lösningar.

2.3. SAMVERKANSPARTER OCH ORGANISATION

Förutom Volvo Cars, RISE och BRG deltar flera bolag och förvaltningar inom Göteborg Stad såsom Trafikkontoret, Stadsbyggnadskontoret, Fastighetskontoret, Miljöförvaltningen, Parkeringsbolaget, Göteborg Energi, Göteborg & Co, Higab, Liseberg, GotEvent och övriga involverade just nu är AB Volvo, Svenska Mässan, Chalmers, Handelshögskolan/Göteborgs Universitet, Johanneberg Science Park, Universeum samt ett flertal bolag och förvaltningar inom Mölndal Stad genom arbetet i en av delzonerna Forsåker.

2.3.1. BRGs Roll och ansvar

I januari 2021 tillsatte BRG en processledare (100%) samt en kommunikatör (50%) för att utföra BRGs åtaganden och bygga upp initiativet med konkreta projekt och tester. Utöver dessa roller deltar även verksamhetsledare för Testbädd Göteborg, gruppchef Fordon & Transporter, processledare elektrifieringsuppdraget, verksamhetsledare Gothenburg Climate Partnership, BRGs Brysselkontorsrepresentant samt Avdelningschef Kluster & Innovation och VD, i olika grad av en deltid i satsningen.

BRG åtar sig att leda det gemensamma processledningskontoret samt att övergripande processleda satsningen vilket innebär ordförande i samarbetets styrgrupp, ansvar för att sammankalla såväl styrgrupp som partnerskapsgruppering, ledning av processledningsteamet, koordinering av Göteborg Stads deltagande bolag och förvaltningar, kontakt med berörda politiker och tjänstemän i Göteborg Stad, kranskommunerna, GRs Kommunalförbund samt Västra Götalandsregionen. BRG åtar sig även att säkerställa bryggan emellan de tre delzonerna (Forsåker, Evenemangsstråket och Lindholmen) samt andra ev tillkommande zoner. Tillsammans med parterna i Testbädd Göteborg (Chalmers, Handelshögskolan/GU och RISE) åtar sig BRG att skapa processer och tydlighet för en neutral hantering av förfrågningar om tester från företag och andra aktörer. BRG koordinerar även kopplingen till Göteborg Stads Klimatkontrakt och arbetet med att upprätta en elektrifieringsplan.

2.3.2. Organisation

Volvo Cars, RISE och BRG är "core partners" för utvecklingen av Gothenburg Green City Zone. Företrädare för parterna har regelbundet möten för att initiera satsningar inom samarbetet och för att bidra till framdriften.

Tillsammans med core partners är följande aktörer medgrundare; Göteborg Stad (genom Trafik-, Stadsbyggnads-, Fastighetskontoret och Miljöförvaltningen), Göteborg Energi, Göteborg, Göteborg & Co, Parkeringsbolaget, Mölndal Stad, Svenska Mässan, Chalmers och Handelshögskolan/Göteborgs Universitet samarbetets interimistiska styrgrupp. En ordinarie styrgrupp skall utses under 2021.

Core partners ansvarar för att sätta upp ett processledningsteam. Ett flertal arbets-/projektgrupper utifrån olika utmaningar/frågeställningar/projekt kommer att tillsättas av samtliga parter under samarbetet och kommer variera över dessa. Dessa arbets-/projektgrupper koordineras av processledningsteamet men kan komma att projektledas av andra aktörer involverade i projekten.

2.4. EKONOMI

Inledningsvis finns ingen extern medfinansiering av BRGs insatser, men bedömningen är att det finns möjligheter att söka extern medfinansiering från såväl EU som från nationella aktörer för just processledning och för de hårda investeringar som behöver göras av andra parter. Projekt och tester som kommer att genomföras inom ramen för samarbetet skall bäras av berörda aktörer och belastar inte BRG. Undantaget om en projektfinsiering byggs upp som administreras av BRG.

Uppskattade kostnader 2021

Personal	2 200'
Köpta tjänster	1 350' (projektledning, förstudier, skriva ansökningar)
Aktiviteter, ex seminarier	420'
Kommunikation	<u>160'</u>
	4 130'